

ЗАДАЧІ ПОБУДОВИ КОМУНІКАЦІЙ В ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі досліджено задачі побудови комунікацій в електронних навчальних системах інклюзивної освіти. Такі задачі можуть допомогти покращити інклюзивність освітніх систем та забезпечити більш ефективну підтримку всіх учнів.

Ключові слова: *інклюзивна освіта, задачі, ЕНС, види інклюзії.*

Abstract

The paper examines the problems of building communications in electronic educational systems of inclusive education. Such tasks can help improve the inclusiveness of education systems and provide more effective support for all students.

Key words: *inclusive education, tasks, EES, types of inclusion.*

Вступ

Інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, з метою забезпечення її права на освіту.

Електронні навчальні системи (ЕНС) відіграють ключову роль у розвитку інклюзивної освіти, забезпечуючи ефективну підтримку для учнів із різними освітніми потребами.

У ЕНС в контексті інклюзивної освіти є такі ролі як: Індивідуалізований підхід, Візуалізація інформації, Комунікаційні можливості, Адаптивні тести та оцінювання, Підтримка спеціалістів, Гнучкість та доступність.

Існує значна кількість наукових досліджень, де розглядаються і аналізуються специфічні характеристики інклюзивного навчання. Суттєвий вклад у цю проблему зробили комісії ЮНЕСКО, ООН. Так, у [1] розглянуті наукові підходи щодо математичного моделювання супроводу та управління інклюзивним процесом навчання. Проблема підтримки навчання осіб з особливими потребами з допомогою інформаційно-комунікаційних технологій досліджується уже понад сорок років.

Постановка проблеми

Побудувати комунікацію людини з інклюзією та ЕНС, при цьому враховуючи усі проблеми і критичні ситуації які можуть впливати з цього

Підвищену увагу до цієї категорії осіб з інклюзією, можна пояснити подальшим розширенням диференційованого підходу до навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами, а також тенденцією до кількісного збільшення цієї категорії. До осіб зі складним порушенням належать люди, які мають аномалії розвитку сенсорних функцій (зору, слуху) у поєднанні з інтелектуальною недостатністю (розумова відсталість).

Сьогодні виділяють такі групи дітей зі складним дефектом:

1) Порушення зору
2) СДУГ (Синдром дефіциту уваги з гіперактивністю — це один з найчастіше діагностованих психічних розладів серед дітей).

3) Порушення слуху
4) Порушення обробки слухової інформації
5) РАС (Аутизм (розлади аутистичного спектру)) – це стан, який виникає внаслідок порушення розвитку головного мозку і характеризується вродженим та всебічним дефіцитом соціальної взаємодії та спілкування.

6) ЗПР (Затримка психічного розвитку) – це комплекс порушень і відхилень, які призводять до темповим відставання розвитку психічних механізмів і функцій у дитини.

Аналіз основних видів інклюзій осіб, що навчаються може бути представлений даними, що наведені у табл. 1.

Вибір даної кваліфікації обумовлюється необхідністю розуміння та врахування усіх аспектів різноманітності учнів, щоб забезпечити їхню успішність та гармонійний розвиток. Також ці кваліфікації являються найчастіше у дітей з інклюзією.

Таблиця 1. Особливості осіб з ООП

Порушення у осіб з ООП	Особливості
Повністю порушення зору	Відсутність зору.
СДУГ (синдром дефіциту уваги з гіперактивністю)	Неврологічний розлад, який супроводжується поведінковими проявами у вигляді відсутності уваги, вміння концентруватися та самоконтролю.
Повністю порушення слуху	Можливість чути тільки за допомогою спеціальних апаратів.
Порушення обробки слухової інформації	Не сприйняття слухової інформації.
Захворювання опорно-рухового апарату	ДЦП та інші захворювання.
РАС (розлади аутистичного спектру)	Один з розладів психологічного розвитку. Симптоми, які виявляються у таких порушеннях: розуміння і виразності мовлення; розвитку прив'язаності; суспільних контактів; функціональної або символічної гри.
ЗПР (затримка психічного розвитку)	Граничний стан між нормою і порушенням розвитку особи, якому властиві негрубі недоліки інтелектуальної та емоційної сфери, що виявляються у зниженні навчально-пізнавальної діяльності і соціальної адаптації в цілому.

У період з 2005–2009 рр. кількість дітей, які навчались у спеціальних навчальних закладах становила 67,5 тис. осіб, а в період з 2011–2014 рр. зменшилась у понад 1,5 разу і склала близько 42 тис. осіб. Кількість спеціальних навчальних закладів відповідно також зменшилась з 380 до

220. У цілому за останню чверть століття в Україні частка осіб з інвалідністю збільшилася майже удвічі: з 1,6 млн осіб у 1991 р. до 2,8 млн осіб у 2013 р. досягла показника понад 6,1 % від загальної чисельності населення. Має тенденцію до зростання (на 0,5 %) і чисельність дітей з інвалідністю [3].

Висновки

У роботі проведено аналіз зміни тенденції дітей з інклюзією в Україні, та особливостями, з якими вони стикаються при виконанні задачі.

Ми маємо комунікацію з особами з інклюзією та особливими освітніми потребами які вимагають уваги та ретельного врахування усіх можливих проблем і критичних ситуацій, які можуть виникнути в процесі.

Існує різноманітність осіб з інклюзією, які можуть включати в себе дітей з різними порушеннями, такими як порушення зору, слуху, аутизм, синдром дефіциту уваги з гіперактивністю та інші. Тенденція до збільшення кількості осіб з інвалідністю відображає зростання усвідомлення суспільства про необхідність інклюзивного підходу до навчання та життєдіяльності цієї категорії осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Афузова, Г. В. (2021). Вища освіта в контексті Європейських цінностей різноманітності та інклюзії. Вища освіта України. (3). С. 67–74.
2. Інклюзивна освіта: що це і як вона працює? [Електронний ресурс]. - Available: <https://almaua.com/uk/blog/novini/inklyuzivna-osvita-ssho-ce-i-yak-vona-pracyuye>
3. Інклюзивна освіта: від основ до практики [Електронний ресурс] - https://lib.iitta.gov.ua/719179/1/%D0%86%D0%BD%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D0%B7%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf
4. Теорія та методика інклюзивного навчання [Електронний ресурс]. - Available: <http://inclusion.org.ua/wp-content/uploads/2020/08/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C-1-3.pdf>
5. Architectural accessibility of schools: educational method. manual / In general ed. Baidy L. Yu., Krasnyukova-Enns O. V. Kolek. authors: V. O. Azin, Y. V. Hrybalsky, L. Yu. Bayda, O. V. Krasnyukova-Enns - Kyiv, 2012. - 88 p.
6. Education of children with special needs (inclusive education) [Electronic resource]. - Available: [https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Education_of_children_with_special_needs_\(inclusive_education\)](https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Education_of_children_with_special_needs_(inclusive_education))
7. Kolupaeva A. A. Pedagogical basics of integrating schoolchildren with the peculiarities of psychophysical development in general educational institutions / A. A. Kolupaeva. - Kyiv: Pedagogical thought, 2007. - 458 p.
8. Teacher's assistant in an inclusive class: teaching method. manual / N. M. Dyatlenko, N. Z. Sofiy, O. V. Martynchuk, Yu. M. Naida / For general ed. M. F. Voytsechivskyi. - Kyiv: Pleiady Publishing House LLC, 2015. - 172 p.
9. Vorontsova T. V. Learning to live together: manual. for the teacher on the development of social skills in the course "Fundamentals of health" (primary school) / T. V. Vorontsova, V. S. Ponomarenko and others. - Kyiv: "Alaton" Publishing House, 2016. - 232 p.
10. Gladchenko I.V. Tutoring in the aspect of the effectiveness of correctional and rehabilitation work with children with significant intellectual and sensorimotor disabilities / I.V. Gladchenko // Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov: Collection of scientific papers. Series 19: Correctional pedagogy and psychology. Vol. 1. – pp. 31–34.

11. Olena Kovalenko, Yevhen Palamarchuk / Contours of the learning management system: traditional, mixed and distance learning// "INTERNET-EDUCATION-SCIENCE-2020", XII International Scientific and Practical Conference ION-2020, May 26-29, 2020, p. 230-231.

12. Use Immersive Reader in Word [Electronic resource]. - Available: <https://support.microsoft.com/en-us/office/use-immersive-reader-in-word-a857949f-c91e-4c97-977c-a4efcaf9b3c1>.

13. Define words using Immersive Reader Picture Dictionary [Electronic resource]. - Available: <https://support.microsoft.com/en-us/topic/define-words-using-immersive-reader-picture-dictionary-a584d219-2028-4d92-a403-3ec8ea5113af>.

14. Office Lens for Windows [Electronic resource]. - Available: <https://support.microsoft.com/en-us/office/office-lens-for-windows-577ec09d-8da2-4029-8bb7-12f8114f472a>.

Черешнюк Олексій Ігорович – аспірант, кафедра Автоматизації та комп'ютерно-інтегровані технології. Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail:

alexey.chereshnuk@gmail.com

Паламарчук Євген Анатолійович – професора кафедри, к.т.н., доц. автоматизації та інтелектуальних інформаційних технологій, факультет комп'ютерних систем і автоматики, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця, e-mail: p@vntu.edu.ua

Chereshniuk Oleksii I. - graduate student, Department of Automation and computer-integrated technologies. Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alexey.chereshnuk@gmail.com

Palamarchuk Yevhen A. - professor of the department of Automation and Intelligent Information Technologies, Faculty of Computer Systems and Automatics Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: p@vntu.edu.ua